

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/146/2020
Identifikačné číslo spisu:	7213213763
Dátum vydania rozhodnutia:	24.08.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Šobichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7213213763.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Šobichovej a členov senátu JUDr. Martina Vladika a Mgr. Petra Melichera, v spore žalobcu: F. O. O., nar. XX.X.XXXX, bývajúceho v H., H. č. XX, právne zastúpeného: JUDr. Jolanou Fuchsovou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Štúrova 20, proti žalovanej: S. D. O., rod. A., nar. XX.X.XXXX, bývajúcej v H. - H., G. XX/XXX, právne zastúpenej: JUDr. Ivetou Rajtákovou, so sídlom v Košiciach, Štúrova 20, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 20 C 103/2013, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach pod č. k. 1 Co 146/2018-288 zo dňa 29. mája 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach pod č. k. 1 Co 146/2018-288 zo dňa 29. mája 2019 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom určil, že žalobca je vlastníkom nehnuteľností ležiacich v obci H., K., kat. úz. K., zapísaných na LV č. XXX ako parcela č. 348/1, parcela č. 348/2 a parcela č. 348/3 v celosti a žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania v plnej výške.

2. Rozhodol tak o žalobe žalobcu, podanej na súd dňa 21.6.2013, titulom vrátenia daru voči žalovanej ako svojej bývalej manželke, a to potom, ako jeho rozsudok zo dňa 26.5.2015, ktorým žalobu zamietol, Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 30.9.2016 sp. zn. 1 Co 534/2015 zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie so záverom, že ak zo strany žalovanej dochádzalo ku konaniam proti dobrým mravom v dlhšom časovom období, nie je správny záver súdu prvej inštancie, že od nevery žalovanej niekedy v mesiaci máj 2009 začala plynúť premlčacia lehota, a práve z tohto dôvodu bolo právo žalobcu na vrátenie daru na základe listu zo dňa 24.10.2012 premlčané.

3. V odôvodnení súd prvej inštancie poukázal na argumentáciu žalobcu v žalobe a v priebehu sporu, najmä že manželstvo žalobca uzatvoril so žalovanou dňa 16.9.1989, rozvodové konanie prebiehalo na základe návrhu žalobcu pod sp. zn. 43 P 81/2001, pričom v čase trvania manželstva darovacou zmluvou

uzatvorenou dňa 21.9.1998 daroval žalovanej polovicu označených nehnuteľností, ktorých bol doposiaľ výlučným vlastníkom. Vklad vlastníckeho práva žalovanej na základe uvedenej darovacej zmluvy bol vložený do katastra nehnuteľností dňa 5.10.1998 s tým, že žalobca túto nehnuteľnosť nadobudol do vlastníctva darovacou zmluvou zo dňa 28.4.1998. Dňa 6.10.2011 žalovaná opustila spoločnú domácnosť, v rozvodovom konaní vyšlo najavo, že žalovaná má mimomanželskú známosť intímneho charakteru trvajúcu asi tri roky. Preto listom zo dňa 24.10.2012 žalovanú vyzval na vrátenie daru poskytnutého uvedenou darovacou zmluvou, následne ďalším prípisom zo dňa 17.5.2013 opätovne žiadal žalovanú o vrátenie daru s poukazom na spôsob, ako sa k žalobcovi správa, ktorým hrubo porušuje dobré mravy a fakt, že žalovaná opustila spoločnú domácnosť a udržiava intímnu známosť. V prípade, ak žalovaná vo svojej obrane tvrdí, že darovacia zmluva bola iba na oko, išlo by o neplatný právny úkon, a preto aj z tohto dôvodu by ani darovať žalovanej nič nemohol.

4. Súd prvej inštancie poukázal i na obranu žalovanej založenú na argumente, že je to žalobca, ktorý hrubo porušuje dobré mravy svojim správaním sa k nej a k ich dvom spoločným maloletým deťom a ktorá vzniesla námietku premlčania, ako i na obranu žalovanej po zrušení rozsudku súdu zo dňa 26.5.2015 a vrátení veci na súd prvej inštancie, predovšetkým tvrdenie, že žalobca bol veľmi žiarlivý už po uzavretí manželstva, že žalovanú fyzicky i slovné opakovanne napádal a jeho agresivita sa zvyšovala požívaním alkoholických nápojov. Nadávky, útoky boli aj v prítomnosti vtedy ešte maloletého syna S.. Takéto správanie žalobcu pokračovalo s prestávkami aj po odchode žalobcu za prácou do zahraničia po narodení dcéry M., kde v roku 2005, následkom fyzických útokov zo strany žalobcu a násilnom vynucovaní si sexuálneho styku, potratila. Po narodení dcéry N. v roku 2006 pokračovali fyzické a psychické útoky, a preto nadviazala v roku 2009 mimomanželský vzťah. Vzhľadom na takéto dlhodobé správanie sa žalobcu voči nej, ako aj deťom, keď vytvára v domácnosti doslova peklo, nie je jej možné vytykať, že po takmer 17 rokov takéhoto správania sa so svojim zúfalstvom zverila inému mužovi, z čoho sa vyvinul bližší vzťah. Súd napokon poukázal i na argumentáciu žalovanej vo vzťahu k spornej nehnuteľnosti, založenú na tvrdení, že vzhľadom na fakt, že so žalobcom už v roku 1998 uvažovali o výstavbe rodinného domu a za tým účelom hľadali vhodný pozemok, otec žalobcu im ponúkol možnosť získania pozemku, ktorý bol predmetom darovania, ktorá nehnuteľnosť bola v uvedenom čase v podielovom spoluvlastníctve starého otca žalobcu a otca žalobcu, na základe dohody o cene za uvedené nehnuteľnosti z prostriedkov patriacich do ich BSM zaplatili 170.000,- Sk S. O. a S. S. a rovnakú sumu aj otcovi žalobcu, ktorý sa však sumy 50.000,- Sk zriekol.

5. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie vychádzal z výpovedí svedkov navrhnutých žalobcom a žalovanou. Po vykonanom dokazovaní výsluchom svedkov, výsluchom sporových strán, obsahom zápisnice z rozvodového konania zo dňa 3.5.2012, obsiahnutej v súdnom spise sp. zn. 43 P 81/2011, vyjadrením žalovanej k návrhu na rozvod manželstva a záverečnej správy o poskytovaní detektívnej služby zo dňa 27.2.2009, z výpovede žalobcu na pojednávaní v rozvodovom konaní dňa 29.5.2012, súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 630 Občianskeho zákonníka a uzavrel, že žaloba je dôvodná, lebo žalovaná počas trvania manželstva sa dopúšťala manželskej nevery po dobu v trvaní najmenej troch rokov, a teda dopúšťala sa takého konania, ktoré u žalobcu zakladalo právo domáhať sa vrátenia daru. Usúdil, že v spore nebolo preukázané žalovanou tvrdené agresívne hrubé fyzické a psychické násilie žalobcu voči žalovanej, rozporné s dobrými mravmi a ktoré následne vyvolalo mimomanželskú neveru žalovanej za stavu, ak svedkovia navrhnutí žalobcom neboli prítomní pri žiadnej konfliktnej situácii medzi sporovými stranami, ich manželstvo vyhodnocovali ako normálne, dobré, rovnako ako aj vzťah žalobcu k deťom a ktorú skutočnosť, že žalobca každý víkend absolvoval 1000 kilometrov, aby mohol byť s rodinou vyhodnocovali ako jeho dobrý vzťah k rodine a jeho záujem byť s rodinou, pričom vedenie rušného spoločenského života sporovými stranami v čase trvania ich manželstva, najmä časté víkendové oslavy, nemožno vyhodnotiť ako agresívne sa správanie žalobcu voči žalovanej, majúce charakter psychického alebo fyzického násillia voči žalovanej.

6. Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) potvrdil rozsudok v znení: „Určuje, že žalobca je vlastníkom nehnuteľností ležiacich v obci H. - K., kat. úz. K., zapísaný na LV č. XXX ako parc. registra „C“ č. 348/1, záhrada o výmere 767 m², č. 348/2, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 120 m² a č. 348/3, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 30 m², v celosti. Žalobcovi priznal

voči žalovanej nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1 CSP.

7. V prvom rade odvolací súd vyhodnotil ako neopodstatnenú žalovanej námietku tvrdenej nepreskúmateľnosti, resp. nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia, ktorej dôvodnosť by z podstaty veci bránila prieskumu napadnutého rozsudku z hľadiska ďalších relevantných odvolacích námietok žalovanej.

8. Po preskúmaní obsahu spisu a odôvodnenia napadnutej časti rozsudku dospel odvolací súd k záveru, že rozsudok je dostatočne zrozumiteľný a určitý. Súd prvej inštancie v ňom totiž zhodnotil všetky dôkazy predložené na podporu tvrdení žalobcu i žalovanej, uviedol, ktoré z nich považoval za preukázané, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a z akých právnych noriem pri rozhodnutí vychádzal, uviedol úvahy, pre ktoré považoval žalobu žalobcu za dôvodnú, ako i dôvody, pre ktoré vyhodnotil ako neopodstatnenú obranu žalovanej, pričom žalobcovi i žalovanej vytvoril procesné podmienky, aby v priebehu sporu uplatnili a realizovali svoje procesné práva. Z odôvodnenia rozsudku je úplne zrejmé, prečo neprisvedčil námietkam žalovanej a z akých právnych úvah vychádzal, zhodnotiac pritom všetky žalobné námietky a argumentáciu žalobcu i žalovanej v priebehu sporu na súde prvej inštancie.

9. Odvolací súd zdôraznil, že odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančného súdu v časti vyhodnotenia ako neopodstatnenej obrany žalovanej je odrazom tvrdení žalovanej prezentovaných v priebehu sporu na súde prvej inštancie, založených na argumente, že k manželskej nevere, ktorú dlhodobo popierala, ju viedlo práve správanie sa žalobcu voči nej a deťom, jeho agresívne správanie po stránke fyzickej aj psychickej, a že „postup žalobcu, ktorý sa za takých okolností domáha vrátenia daru, nielenže nezodpovedá skutočnosti, ale je takým výkonom práv, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi aj podľa ustanovenia § 3 ods. 1 OZ je neprípustný (bod 21. vyjadrenia žalobkyne zo dňa 4.2.2017, č. l. 168 súdneho spisu). Rozhodnutie preto nemožno podľa názoru odvolacieho súdu považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súd pri svojom rozhodovaní rešpektoval klauzuly určujúce minimálnu mieru racionality a konzistencie skutkovej a právnej argumentácie pri výklade aplikácie zákonných predpisov sa podľa názoru odvolacieho súdu neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam a žalobe vyhovel. Na uvedenom tak nemôže nič zmeniť ani tvrdenie žalovanej v odvolaní, že „v odôvodnení rozhodnutia súdu absentuje akákoľvek zmienka o tom, ako súd prvej inštancie vyhodnotil skutočnosť žalobcom nepopretú, že nehnuteľnosti, vo vzťahu ku ktorým sa žalobca domáha vrátenia daru, boli nadobudnuté tak, že príbuzní žalobcu ako podieloví vlastníci predmetné nehnuteľnosti formálne previedli darovacou zmluvou na žalobcu, ale žalobca a žalovaná uhradili strýkovi a tete žalobcu, S. O. a S. S., po 170.000,- Sk, z ktorých mali uvedené osoby zaplatiť starému otcovi žalobcu, tiež podielovému spoluvlastníkovi po 20.000,- Sk a žalobca a žalovaná mali rovnakú sumu, teda 170.000,- Sk, zaplatiť aj otcovi žalobcu, ktorý sa však sumy 50.000,- Sk zriekol". Súdu prvej inštancie žalovaná neopodstatnene vytkla i to, že „nezaujal žiadne stanovisko, či možno priznať úspech takej žalobe žalobcu, ktorý sa domáha vrátenia daru v situácii, kedy predmet darovania pred jeho darovaním žalovanej nadobudol za prostriedky patriace do bezpodielového spoluvlastníctva manželov a keď jeho „dar“ žalovanej bol v skutočnosti len dôsledkom nadobudnutia nehnuteľností do jeho vlastníctva odplatne za prostriedky vynaložené z bezpodielového spoluvlastníctva manželov", pretože takéto tvrdenie žalovanej z obsahu súdneho spisu nemožno vyvodiť, rovnako, ako ani obranu žalovanej založenú na tvrdení, že výplata sumy 460.000,- Sk za predmetné nehnuteľnosti z prostriedkov BSM je výkonom práva, ktorý je v korelácii s nárokom žalobcu na vrátenie daru v rozpore s dobrými mravmi. Námietke žalovanej, že v odôvodnení rozsudku „nedostala odpoveď na otázku, či súd výplatu sumy 460.000,- Sk za predmetné nehnuteľnosti z prostriedkov BSM nepovažuje za podstatnú pri posúdení údajného nároku žalobcu na vrátenie daru alebo či takýto postup nepovažuje za výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov za taký, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi, či súd na túto obranu žalovanej zabudol alebo či k nej jednoducho nevedel zaujať postoj", preto za tohto stavu nemožno priznať relevanciu. Napokon z obsahu súdneho spisu nemožno vyvodiť ani to, že by žalovaná v priebehu sporu na súde prvej inštancie učinila predmetom svojich skutkových tvrdení obsah nešpecifikovaného „uznesenia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7

CoP 57/2013", preto ako neopodstatnenú odvolací súd vyhodnotil i bližšie nekonkretizovanú námietku žalovanej, že „mala byť voči žalobcovi podaná na súde obžaloba a na pojednávaní konanom dňa 17.6.2014 predložil samotný právny zástupca žalobcu uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7 CoP 57/2013, ktorým krajský súd potvrdil zákaz styku žalobcu s dcérou M., pričom súd prvej inštancie nijakým spôsobom uvedené skutočnosti charakterizujúce osobu žalobcu, jeho správanie nevyhodnotil a ani na ne neprihliadal".

10. Žalovaná neopodstatnene spochybňuje hodnotenie vykonaných dôkazov súdom prvej inštancie, predkladajúc pritom vlastné hodnotenie svedeckých výpovedí a ostatných na súde vykonaných dôkazov. Podľa názoru odvolacieho súdu žalovaná napokon neopodstatnene namietala nesprávne právne posúdenie sporu spočívajúce v nesprávnej aplikácii ustanovenia § 630 Občianskeho zákonníka, ak pritom súd prvej inštancie vytýka, že nemôže akceptovať také právne posúdenie súdom prvej inštancie, ktoré ju odkazuje na využitie alternatívnych postupov pri správaní žalobcu hrubo ponižujúcim jej ľudskú dôstojnosť nielen bitkami, ale pravidelným a takmer bezvýnimčným jej označovaním zo strany žalobcu oplzlými označeniami, poukazujúc pritom na podanie zo dňa 5.9.2017, odkaz na rozhodnutie zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod č. R 111/98 a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 108/2007 zo dňa 27.5.2007.

11. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní vychádzal z ustálenej súdnej praxe, rešpektoval jej závery v tom, že uplatnenie princípu vzájomnosti pri posudzovaní správania obdarovaného, vzal do úvahy a hodnotil i správanie sa samotného darcu v tom zmysle, či práve jeho správanie nie je príčinou nevhodného správania sa obdarovanej žalovanej voči nemu, a to z hľadiska, či vykazuje znaky hrubého porušenia dobrých mravov, a teda skúmal, či je potrebné vziať na zreteľ správanie darcu za účelom posúdenia, či on sám sa nesprával voči žalovanej ako obdarovanej v rozpore s dobrými mravmi a či práve jeho správanie nie je (nebolo) príčinou nevhodného správania sa obdarovanej žalovanej voči nemu. Odvolací súd odkázal na vyčerpávajúcu argumentáciu súdu prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku. Nepochybne v kladnom prípade sa darca nemôže úspešne domáhať vrátenia daru, lebo následnú darcom vyvolanú reakciu obdarovaného, i keby bola nevhodná, by nebolo možné kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Výnimkou by však bolo také správanie sa obdarovaného, ktoré by bolo v zrejmom nepomere k správaniu sa samotného darcu (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 108/2007). Z obsahu súdneho spisu i dôvodov rozsudku bolo zrejmé, že žalovaná svoju obranu na súde prvej inštancie založila na argumente, že k manželskej nevere, ktorú dlhodobo popierala, ju viedlo práve správanie sa žalobcu voči nej a deťom, jeho agresívne správanie po stránke fyzickej aj psychickej, a že „postup žalobcu, ktorý sa za takých okolností domáha vrátenia daru, nielenže nezodpovedá skutočnosti, ale je takým výkonom práv, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi aj podľa ustanovenia § 3 ods. 1 OZ", a teda v podstate, že jej správanie bolo len následnou reakciou na domáce násilie, ktorého sa voči žalovanej dopúšťal žalobca.

12. Odvolací súd považoval za potrebné pripomenúť charakteristiku násilia Najvyšším súdom Slovenskej republiky v jeho rozhodnutí zo dňa 15.10.2012 sp. zn. 5 MCdo 10/2012, podľa ktorého „Násilie je možno vo všeobecnosti definovať ako úmyselné použitie fyzickej sily alebo moci, buď len pravdepodobne ohrozené alebo skutočné, proti osobe, alebo proti určitej skupine alebo spoločenstvu, ktoré buď má za následok alebo má vysokú pravdepodobnosť následok poranenia, smrti, psychickú škodu, mal development a podobne. Násilie znamená najčastejšie označenie jednorazového fyzického aktu, resp. postupu, pri ktorom človek spôsobuje ujmu druhému človeku. Iná charakteristika násilia hovorí o akýchkoľvek aktoch, vrátane zanedbávania, ktoré ovplyvňujú život, fyzickú a psychickú integritu alebo slobodu jednotlivca, alebo poškodzujú rozvoj jeho osobnosti. Neodmysliteľnou kategóriou násilia je bolesť a hrozba bolesti. Násilie, ktoré spôsobuje bolesť, je zdrojom bezmocnosti obete a súčasne prejavom prežívania moci páchatela násilia nad svojou obeťou. Násilie sprevádzané spôsobovaním bolesti je prejavom prežívania moci páchatela násilia nad svojou obeťou, ktorá je v týchto prípadoch bezmocná. Táto bezmocnosť býva častým cieľom páchatela, ktorému tento fakt prináša istú formu uspokojenia - ide o podrobenie si obete. Hoci definície násilia sú rozdielne, spájajú ich však aj spoločné črty: Násilím je každá forma ubližovania, prejavu nadvlády, vyhrážania sa, zneužívania moci, fyzického a sexuálneho nátlaku. Násilie nie je konflikt, v konflikte sa stretnú rovnocenné strany, kým

násilie je, keď jedna strana zneužije prevahu moci. - Násilím je každý čin, ktorého následkom je, že obeť robí niečo, čo nechce robiť, alebo jej bráni robiť niečo, čo chce robiť, prípadne v nej vyvoláva strach. - Násilie nemusí obsahovať fyzický kontakt s obeťou, pretože zastrašovanie, slovné vyhrážky a psychické násilie môžu mať rovnako silné následky. Psychické násilie je každé správanie, ktoré priamo narúša slobodnú vôľu a sebaúctu iného človeka. Nezanecháva síce žiadne viditeľné poranenia, napriek tomu môže byť najhoršou formou násilia. Je zvlášť účinné, ak sa spája s fyzickým násilím. Osobitnou formou násilia je sekundárna viktimizácia - druhotné ubližovanie. Násilím je aj nezabránenie násiliu." Pojem násilia ako taký nie je nikde vo všeobecne záväznom právnom predpise formulovaný, avšak jeho základným charakteristickým znakom je úmysel. Násilie je následkom istého druhu ľudského konania, ktoré je zámerné. Ide o telesnú, aj duševnú ujmu. Deklarácia o odstránení násilia páchaného na ženách, schválená Valným zhromaždením OSN v roku 1993 ho označuje ako akýkoľvek násilný čin, ktorý vedie alebo by mohol viesť k fyzickej, sexuálnej alebo psychickej ujme alebo zraneniu, vrátane vyhrážania sa takýmito činmi, zastrašovania alebo svojvoľného obmedzovania slobody, a to vo verejnom či súkromnom živote. Preto v súvislosti s domácim násilím je mimoriadne dôležité minimalizovať kontakt násilníka s obeťou, keďže najvhodnejší priestor má násilník v domácom prostredí obeť."

13. Vychádzajúc z vyššie uvedených judikatórnych záverov bol v okolnostiach súdnej veci odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie, že vyššie opísané skutky žalobcu nemožno v ich súhrne kvalifikovať ako domáce násilie vykazujúce všetky pre tento sociálny jav charakteristické znaky, pretože žalovaná predovšetkým nepreukázala (a ani netvrdila) existenciu asymetrie vo vzťahu so žalobcom, teda jasné rozdelenie rolí, opakovanie a neverejnosť spôsobujúca sťaženie odhalenia, z čoho by bolo bezpochyby zrejmé, že nešlo o jednorazový a ojedinelý skutok žalovaného v rozhodnom období. Navyiac, ak žalovaná vo svojom odvolaní v tomto smere namieta iba to, že „nemôže akceptovať“ také právne posúdenie súdom prvej inštancie, ktoré ju odkazuje na využitie alternatívnych postupov pri správaní žalobcu hrubo ponižujúcom jej ľudskú dôstojnosť nielen bitkami, ale pravidelným a takmer bezvýnimočným jej označovaním zo strany žalobcu oplzlými označeniami."

14. Zo všetkých uvedených dôvodov, ako aj z dôvodov ako ich uviedol súd prvej inštancie, odvolací súd konštatoval, že žalovaná odvolaním nedôvodne napadla vecnú správnosť napadnutého rozsudku, a keďže v konaní neboli zistené ani iné vady, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil v znení, ako je uvedené v enunciiate tohto rozhodnutia a podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP priznal nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi.

15. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie. Dovolanie podala z dôvodu podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP.

15.1. Vo vzťahu k dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP uviedla, že na jej strane došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ktorá vada spočíva v absolútnom nedostatku, resp. neexistencii odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vo vzťahu k námietke žalovanej, že je výkonom práv vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi, ak sa žalobca domáha vrátenia daru v situácii, kedy nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom daru jej boli žalobcom darované preto, lebo pred týmto darovaním strany konania za nehnuteľnosti zaplatili ich pôvodným vlastníkom (príbuzným manželom) cenu z prostriedkov patriacich do BSM a z dôvodu, aby títo pôvodní vlastníci sa vyhli vyššej daňovej povinnosti na dani z prevodu a prechodu nehnuteľností, namiesto uzatvorenia kúpnej zmluvy uzatvorili so žalobcom zmluvu darovaciu. Odvolací súd na túto námietku nedal žiadnu odpoveď, pričom túto namietala v podanom odvolaní. Len z výroku napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie môže dedukovať, že táto jej obrana a argumenty neboli súdom prvej inštancie akceptované. Ani odvolací súd neposkytol nijakú odpoveď na takúto obranu žalovanej. Pokiaľ odvolací súd uviedol, že vyššie opísané tvrdenia žalovanej nemožno z obsahu súdneho spisu vyvodiť z dôvodov pre žalovanú nepochopiteľných, uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia nepravdu vyvráťiteľnú práve obsahom súdneho spisu. Pritom poukázala na obsah zápisnice o pojednávaní pred súdom prvej inštancie zo dňa 5.2.2015, na podania zo dňa 4.2.2017 a 5.9.2017.

15.2. Vzhľadom na uvedené podľa názoru dovolateľky z doposiaľ citovaných listín vyplýva nesporne, že

naopak je nepravdivým a v rozpore s obsahom súdneho spisu tvrdenie odvolacieho súdu, že nie sú obsahom súdneho spisu tvrdenia žalovanej o tom, že je výkon práv vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov v rozpore s dobrými mravmi, ak žalobca žiada vrátenie daru - nehnuteľnosti za ktoré v skutočnosti bývalí manželia zaplatili kúpnu cenu ich pôvodným vlastníkom z prostriedkov patriacich do BSM, a len z dôvodov na strane týchto bývalých vlastníkov, ktorí sa snažili znížiť si daňovú povinnosť došlo k tomu, že namiesto kúpnej zmluvy zodpovedajúcej skutočnému obsahu právneho úkonu došlo k uzatvoreniu darovacej zmluvy so žalobcom, ktorého príbuzenský stupeň medzi darcami a ním zvýhodňoval daňové zaťaženie vlastníkov - prevádzajúcich, bola uzatvorená medzi týmito darcami a žalobcom darovacia zmluva a následne darovacia zmluva medzi žalobcom a žalovanou. Ako vyplýva z vyššie uvedených podaní žalovanej a žalobcu tento skutkové tvrdenia žalovanej uvedenej v jej výpovedi na pojednávaní dňa 5.2.2015 a v jej podaniach zo dňa 4.2.2017 a 5.9.2017 nepoprel. Žalovaná sa nároku na vrátenie daru bránila v zásade dvoma líniami, jednou z nich bola skutočnosť, že žalobca sa voči nej správal spôsobom, ktorý sám porušoval dobré mravy a druhou líniou obrany bola tá, že bez ohľadu na existenciu či neexistenciu dôvodov na vrátenie daru je uplatnenie údajného nároku žalobcu na vrátenie daru výkonom práva vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi, keďže v skutočnosti o žiadny dar nešlo a bývalí manželia za nehnuteľnosti zaplatili z prostriedkov patriacich do BSM. So zreteľom na uvedenú líniu obrany žalovanej je potrebné konštatovať, že rozhodnutie súdu prvej inštancie ako aj rozhodnutie odvolacieho súdu napĺňa hypotézu uvedenú v právnej vete stanovisko R 2/2016, keďže ani jedno z rozhodnutí neobsahuje nielen že zásadné, ale v skutočnosti nejaké vysvetlenie dôvodov podstatných pre jeho rozhodnutie.

16. Vo vzťahu k dovolaniu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľka uviedla právnu otázku, či sa darca môže úspešne domáhať vrátenia daru, ak konanie, ktoré má zakladať hrubé porušenie dobrých mravov zo strany darcu, je len reakciou na správanie sa darcu voči darovanému, ktorý sa sám správa v rozpore s dobrými mravmi. Túto otázku odvolací súd vyriešil nesprávne, vysporiadal sa s ňou tak, že pokiaľ žalovaná v manželstve nebola spokojná, mohla riešiť veci iným spôsobom, napr. podaním návrhu na rozvod manželstva a následne si usporiadať svoj osobný život a prípadne potom nadviazať inú známosť. Pokiaľ to však urobila počas trvania manželstva podľa názoru súdu aj so zreteľom na príslušné ustanovenie zákona o rodine je potrebné vyhodnotiť jej správanie ako správanie sa v rozpore s dobrými mravmi, ktoré oprávňovali žalobcu k jednostrannému právnomu úkonu vrátenia daru. Toto právne posúdenie považovala za v rozpore s ustálenou súdnou praxou, ktorá vyplýva z rozhodnutia 2 Cdo 108/2007, v ktorom poukázala na právnu vetu. Rovnaký právny názor vyplynul aj z rozsudku Najvyššieho súdu SR 2 Cdo 5/97, ktoré bolo uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod R 111/1998. Ďalej dovolateľka poukázala na ustanovenie znenia § 18 Zák. o rodine podľa ktorého manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé životné prostredie. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že v konaní vykonané dôkazy potvrdzovali fyzické násilie žalobcu voči žalovanej, správanie, ktoré zasahovalo do dôstojnosti žalovanej. Vychádzajúc zo zásady vzájomnosti posudzovania okolností konkrétneho prípadu, v ktorom sa darca domáha vrátenia daru, nemožno prisvedčiť odvolaciemu súdu, ktorý sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že pokiaľ by aj správanie žalobcu voči žalovanej spočívalo v jej ponižovaní, oplzlým označením a fyzických napadnutiach porušovalo povinnosti manžela, mala na to žalovaná reagovať inak ako porušením povinnosti byť žalobcovi verná. Na jednej strane je takýto postup druhotnou viktimáciou žalovanej zo strany súdu, keď žalovaná ako obeť domáceho násillia je stanovená pred povinnosť zvoliť taký postup, ktorý by nebol porušením manželských povinností, na druhej strane je v priamom rozpore s citovanými rozhodnutiami dovolacieho súdu, z ktorých vyplýva, že ani ak je reakcia obdarovaného na nevhodné správanie darcu tiež nevhodná, nemožno takéto správanie obdarovaného kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov.

17. Vo vzťahu k dovolaniu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľka uviedla, že už v časti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, že v rozhodnutí odvolacieho súdu jej nebola priznaná relevancia v jej obrane podľa ktorej sa žalobca nemôže úspešne domáhať vrátenia daru, keď odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým bolo žalobe vyhovie, žalovanej nezostáva nič iné len anticipovať, že odvolací súd považoval za možné úspešne sa domáhať vrátenia daru aj za týchto okolností. Otázka od

ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorá nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená je právna otázka: či sa môže darca, manžel úspešne domáhať podľa § 630 vrátenia daru od manželky ak vec, ktorá bola predmetom darovania, bola nadobudnutá do vlastníctva darcu za prostriedky patriace do BSM a to bez ohľadu na to, že formálne darca nadobudol uvedenú vec darovacou zmluvou. Ako už bolo uvedené vyššie rozhodnutie odvolacieho súdu ani prvoinštančného súdu neobsahuje vo vzťahu k tejto právnej otázke žiadne odôvodnenie, výrok rozsudku odvolacieho súdu vypovedá o tom, že na túto otázku odpovedal odvolací súd kladne a takéto posúdenie veci je nesprávnym právnym posúdením. Je nesporné, že žalovaná a žalobca v relevantnom čase manželia za nehnuteľnosti, ktorých vrátenia sa žalobca domáha zaplatili počas trvania manželstva ich pôvodným vlastníkom spolu 460 000 Sk a to tak, že S. O. a S. S. vyplatili po 170 000 Sk a starému otcovi, ktorému mali vyplatiť rovnakú sumu ale ktorý sa z tejto sumy, čiastky 50 000 Sk vzdal vyplatili sumu 120 000 Sk. A tieto prostriedky vyplatili z majetku patriaceho do BSM. V roku 1998, kedy vtedajší manželia vyplatili uvedené finančné prostriedky bol prevod a prechod nehnuteľností zaťažovaný daňou podľa zákona č. 318/1992 Zb. Daňovníkom v prípade dane z prevodov nehnuteľností bol podľa § 8 ods. 1 označeného zákona - prevodca, teda predávajúci. Daň z darovania medzi príbuznými v priamom rade, čo bol starý otec žalobcu a žalobca bola 1 % z hodnoty predmetu darovania. Vo vzťahu medzi žalobcom a jeho strýkom a tetou bola daň z darovania 3 %. Žalovaná bola vo vzťahu k starému otcovi žalobcu, jeho strýkovi a tete osobou zaradenou do tretej skupiny, pričom sadzba dane bola v takomto prípade 4 %. Žalovaná nemala možnosť uzatvorenia darovacej zmluvy medzi pôvodnými vlastníkami nehnuteľností a žalobcom ovplyvniť, nebola účastníčkou tejto darovacej zmluvy. Postavená žalobcom pred hotovú vec si žalovaná vymohla, aby skutočnosť, že za predmetné nehnuteľnosti bolo zaplatené a to prostriedkami v BSM sa premietla do právneho stavu aspoň v tej forme, aby mala k uvedeným nehnuteľnostiam vlastnícke právo v rovnakom rozsahu ako žalobca, čo sa formalizovalo v podobe uzatvorenej darovacej zmluvy. Je nepochybné, že žalobca a jeho príbuzní - pôvodní vlastníci predmetných nehnuteľností ako účastníci prvej darovacej zmluvy, konali in fraudem legis, kedy napriek tomu, že za predmet darovacej zmluvy bola poskytnutá kúpna cena - odplata, uzatvorili v skutočnosti zmluvu darovaciu, aby si znížili daňovú povinnosť, čím zároveň žalovanú z tohto úkonu vylúčili. Je v príkrom rozpore s dobrými mravmi, ak žalobca uvedenú situáciu, žalovanou nevyvolanú zneužíva na vrátenie daru, teda na to, aby sa stal výlučným vlastníkom nehnuteľností, ktoré boli nadobudnuté za prostriedky patriace do BSM, a ktoré by nebyť postupu žalobcu a jeho príbuzných, ktorí zákon obišli ak by obsah zmluvy zodpovedal skutočnosti, nadobudli obaja bývalí manželia do ich BSM. Je presvedčená, že dovolanie je dôvodné v celom rozsahu a navrhla, aby dovolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a žalobu v celom rozsahu zamietol a priznal žalovanej náhradu trov celého konania.

18. K dovolaniu podal písomné vyjadrenie žalobca, žiadal, aby dovolanie bolo odmietnuté alebo zamietnuté. Mal za to, že dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP posudzované z komplexného hľadiska nie je možné prisvedčiť. Vo vzťahu k dovolacím dôvodom podľa § 421 a) a b) CSP uviedol, že žalovaná namieta vlastne správnosť vyhodnotenia vykonaných dôkazov, keďže podľa jej presvedčenia z niektorých svedeckých výpovedí bolo namieste vyvodiť taký skutkový záver podľa ktorého išlo o oprávnenú nespokojnosť žalovanej v manželstve, ktorú žalobca svojim údajným nevhodným správaním vyvolal. To vedie k záveru podľa ktorého za takéhoto stavu vrátenie daru nebolo namieste. Inými slovami okresný súd z rozhodnutia NS SR na ktoré sa žalovaná odvoláva nevyvodil žalovanou očakávané dôsledky nie preto, že by toto rozhodnutie nerešpektoval ale preto, že podľa jeho skutkových zistení nebolo preukázané také správanie zo strany žalobcu, ktoré by aplikáciu právneho názoru NS SR odôvodňovalo. Vo vzťahu k § 421 ods. 1 písm. b) CSP zopakoval, že námietku na ktorú žalovaná poukazovala o ktorej tvrdí, že krajský súd ju vyriešil v jej neprospech i keď údajne iba implicitne nemyslela žalovaná vážne a preto bolo potrebné hľadiť na ňu ako keby uplatnená nebola. Z tohto dôvodu platí, že súdy sa touto námietkou vôbec nezaoberali a preto ani neriešili právnu otázku, ktorú žalovaná nastolila a ktorá podľa nej nebola doteraz v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená. Vzhľadom na to nemôže byť dovolanie procesne úspešné.

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“, resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia

pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

20. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

21. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

22. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

23. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

24. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný tak, ako sú obsahovo vymedzené v podanom dovolaní.

25. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v ustanovení § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

26. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tomto konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

27. Právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jednou zo súčastí základného práva na

spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), v ktorom je implikované aj právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy. Odôvodnenie je tou časťou rozsudku, v ktorej súd vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Porušením práva na spravodlivý proces môže byť aj situácia, keď v hodnotení skutkových zistení absentuje určitá časť skutočností, ktoré vyšli najavo, ale súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností nezhodnotil (Zo súdnej praxe č. 37/2010).

28. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu a inú ochranu vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (Zo súdnej praxe č. 56/2008).

29. V zmysle judikatúry ústavného súdu platí, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (II. ÚS 675/2014, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07). Vecná spojitosť odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku.

30. Aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva platí, že judikatúra síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998).

31. Dovolateľka v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP namietala porušenie jej práva na spravodlivý proces, ktoré spočívalo v absolútnom nedostatku, neexistencii odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu vo vzťahu k námietke žalovanej, že je výkonom práv vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, ak sa žalobca domáha vrátenia daru postupom podľa § 630 OZ podľa ktorého darca sa môže domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy, v situácii, kedy nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom daru, jej boli žalobcom darované, hoci pred týmito darovaním, strany konania (v relevantnom čase manželia) za tieto nehnuteľnosti zaplatili ich pôvodným vlastníkom cenu z prostriedkov patriacich do BSM z dôvodu, aby títo pôvodní vlastníci sa vyhli vyššej daňovej povinnosti na dani z prevodu a z prechodu nehnuteľností, namiesto uzatvorenia kúpnej zmluvy uzatvorili so žalobcom darovaciu zmluvu, ktorý následne daroval nehnuteľnosti žalovanej. Išlo o druhú líniu v obrane žalovanej vo vzťahu k podanej žalobe.

32. Z obsahu odôvodnenia rozsudku krajského súdu z bodu 21. vyplynulo, „súdu prvej inštancie žalovaná neopodstatnene vytkla i to, že nezaujal žiadne stanovisko, či možno priznať úspech takej žalobe žalobcu, ktorý sa domáha vrátenia daru v situácii, kedy predmet darovania pred jeho darovaním žalovanej nadobudol za prostriedky patriace do BSM a keď jeho „dar“ žalovanej bol v skutočnosti len dôsledkom nadobudnutia nehnuteľností do jeho vlastníctva odplatne za prostriedky vynaložené z prostriedkov bezpodielového spoluvlastníctva manželov, pretože takéto tvrdenie žalovanej z obsahu súdneho spisu nemožno vyvodiť, rovnako ako ani obranu žalovanej založenú na tvrdení, že výplata sumy 460 000 Sk za predmetné nehnuteľnosti z prostriedkov BSM je výkonom práva, ktorý je v korelácii s nárokom žalobcu na vrátenie daru v rozpore s dobrými mravmi.“ Tiež tu bolo uvedené, že uvedenú námietku žalovanej nepovažuje za podstatnú pri posúdení údajného nároku žalobcu na vrátenie daru alebo či takýto postup nepovažuje za výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov za taký, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi odvolací súd tu len uviedol, že nemožno takejto

námietke priznať relevanciu.

33. Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 Ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru (I. ÚS 243/07).

34. V danom prípade bolo povinnosťou odvolacieho súdu vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými dovolateľkou v konaní pred odvolacím súdom. Podľa názoru dovolacieho súdu sa jedná o podstatné a relevantné argumenty súvisiace s prejednávanou vecou a zároveň sú takej povahy, že bez náležitého nevysporiadania sa s nimi v odôvodnení rozhodnutia, možno dospieť k záveru, že postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu procesných práv dovolateľky v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ktorý je zaručený čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Strana v spore legitímne očakávala, že odvolací súd sa bude zaoberať nielen podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní ale aj podstatnými vyjadreniami strany prednesenými v konaní na súde prvej inštancie (čl. 2 ods. 1 a 2 základných princípov CSP).

35. K otázke právnych dôsledkov nepreskúmateľnosti rozhodnutia prijalo Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky stanovisko z 3. decembra 2015, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2016 pod R 2/2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku“, čo je použiteľné aj po zmene procesného poriadku s účinnosťou od 1. júla 2016. Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Namietané náležité neodôvodnenie, prečo odvolací súd bez vysvetlenia svojich právnych úvah týkajúcich sa relevantných argumentov dovolateľa, možno považovať za relevantné z hľadiska druhej právnej vety zjednocujúceho stanoviska najvyššieho súdu prijatého pod R 2/2016.

36. Dovolací súd akcentuje, že aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

37. Je zrejmá z obsahu predloženého spisového materiálu námietka žalovanej, že výkon práv vyplývajúci z občianskoprávnych vzťahov, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi ak sa žalobca domáha vrátenia daru v situácii, kedy nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom daru, jej boli žalobcom darované preto, lebo pred týmto darovaním strany konania ako manželia za nehnuteľnosti zaplatili ich pôvodným vlastníkom cenu z prostriedkov do BSM, resp. zjednodušene povedané žalovaná sa bránila nároku žalobcu tým, že za nehnuteľnosti, ktoré jej žalobca daroval a predtým jemu darovali jeho príbuzní, v skutočnosti zaplatili kúpnu cenu z prostriedkov patriacich do BSM. Je zrejmé, že túto obranu vo vzťahu k nároku žalobcu podľa § 630 OZ na vrátenie daru žalovaná prednášala počas celého konania (pojednávane dňa 5.2.2015, vyjadrenie vo veci zo dňa 4.2.2017, 5.9.2017) a nepochybne táto námietka bola vznesená aj v rámci odvolacieho konania, pričom odvolací súd vyhodnotil, že z obsahu spisu ju nemožno vyvodíť. Táto argumentácia zo strany odvolacieho súdu nie je správna z pohľadu obsahu spisu.

38. Je nutné konštatovať, že odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia žiadnym spôsobom nevysporiadal s touto odvolacou námietkou, keď konštatoval, že túto námietku nemožno vyvodit' z obsahu spisu, resp. pokiaľ uviedol, že jej nie je možné priznať relevanciu, tak treba povedať, že nevysvetlil z akého dôvodu jej v rámci tohto konania o vrátenie daru podľa § 630 OZ nie je možné priznať právnu relevanciu. Podľa § 630 OZ darca sa môže domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy. Dovolací súd na doplnenie uvádza, že v neposlednom rade treba pripomenúť, že posúdenie okolností konkrétneho prípadu sa nemôže viazať len na hodnotenie správania obdarovaného, ale je potrebné zohľadniť aj nevhodné správanie darcu. Zo súdnej praxe vyplynulo (R 111/1998), že „ak súd v spore o vrátenie daru v rámci hodnotenia dôkazov nezohľadní výsledky vykonaného dokazovania svedčiace aj proti žalobkyni (darkyni), jeho rozhodnutie vychádza zo skutkového zistenia, ktoré nemá v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní“.

39. Z komentára k ustanoveniu § 630 OZ si dovolací súd dovoľuje citovať: „Drgonec patrí ku kritikom slovenskej a českej judikatury vo vzťahu k rozhodovaniu o § 630 OZ, keďže sa domnieva, že „súdy každým ďalším rozhodnutím sprísňujú podmienky uplatnenia § 630, takže v súčasnej dobe ide skôr o minimalizované právo, ktoré je pre oprávnenú osobu dostupné skôr fiktívne“. Toto tvrdenie vyvodzuje z judikátov, ktoré negatívne vymedzujú hrubé porušenie dobrých mravov. Drgonec tvrdí, že účelom § 630 OZ nie je ochrana obdarovaného (čo je viac než zrejmé), ale nastolenie spravodlivej rovnováhy medzi právom darcu a obdarovaného. S takto vymedzeným účelom možno len súhlasiť, ale v prípade kritického zhodnotenia judikatury nie sme toho istého názoru. Flexibilita pojmov „člen rodiny“ a „hrubé porušenie dobrých mravov“ sú zároveň pozitívom a negatívom § 630 OZ. Pozitívum tkvie v možnosti spravodlivej sudcovskej úvahy, ktorá umožňuje aj netradičné porušenia voči širšiemu okruhu osôb kvalifikovať ako splnenie predpokladov odvolania darovania, ak tak bude účel ustanovenia zachovaný (R 88/1998). Negatívom je, že sudcovská úvaha nemusí byť vždy spravodlivá, keďže je subjektívnym hodnotením, ktoré sa v rámci voľnej úvahy „vybralo nesprávnym smerom“. Ak však Drgonec tvrdí, že „zákon spája právnu istotu obdarovaného s takým správaním, ktoré je v súlade s dobrými mravmi,“ dopúšťa sa nepresnosti. Len hrubé porušenie dobrých mravov podľa § 630 OZ ohrozuje právnu istotu obdarovaného, a práve v tom treba aj oceniť výsledky judikatury, v stanovení kritérií oddelenia porušenia bežného od porušenia hrubého. Povinnosť vďačnosti obdarovaného nie je výslovne formulovanou povinnosťou v darovacej zmluve de lege lata a mnohé judikáty vhodným spôsobom ohraničujú výkon práva na odvolanie darovania tak, aby sa zamedzilo svojvôli darcu“ (komentár Občiansky zákonník II, 2. vydání, 2019 (BAJÁNKOVÁ, DULAK, FEČÍK, SEDLAČKO, ŠTEVČEK, TOMAŠOVIČ A KOL, s. 2358 - 2368; M. Jurčová.).

40. Podľa dovolacieho súdu bude potrebné, aby sa odvolací súd s touto odvolacou námietkou riadnym spôsobom vysporiadal, či je alebo nie je podstatná v rámci posudzovania žaloby o vrátenie daru podľa § 630 OZ, pokiaľ je táto námietka v rámci tohto konania nepodstatná, tak uvedie aj dôvod. Posúdenie veci krajským súdom sa tak neodrazilo v danom prípade v jasnom a zrozumiteľnom zodpovedaní všetkých právnych a skutkovo relevantných otázok v prejednávanej veci. Dovolací súd konštatuje, že absencia vysporiadania sa s podstatnými tvrdeniami dovolateľa uvedenými v odvolaní v napadnutom rozsudku krajského súdu je tak závažným nedostatkom tohto rozhodnutia, ktorého intenzita sama o sebe zakladá porušenie dovolateľovho namietaného základného práva i s poukazom na čl. 46 ods. 1 Ústavy a aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

41. So zreteľom na vyššie uvedené dôvody dovolací súd konštatuje, že dovolateľka opodstatnene namietala porušenie jej procesných práv v takej miere, že postupom súdu došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Nerešpektovaním pravidla riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu došlo v konaní k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktorá zakladá nielen prípustnosť dovolania ale zároveň aj jeho dôvodnosť.

42. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu je ustálená v tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v § 420 CSP, dovolaním napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť bez toho, aby sa dovolací

súd zaoberal správnosťou právnych záverov na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu (napr. rozhodnutie 1 Cdo 44/2015, 2 Cdo 111/2014, 3 Cdo 4/2012, 8 Cdo 137/2015 a 7 Cdo 212/2014.

43. Dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v súlade s § 449 ods. 1 CSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

44. V ďalšom konaní je odvolací súd povinný opätovne prejednať a rozhodnúť odvolanie žalovanej, v súlade s náležitosťami odôvodnenia vyplývajúcimi s ustanoveniami § 393 ods. 2, 3 CSP rozhodnutie presvedčivo a riadne zdôvodniť. Vysloveným právnym názorom uvedeným v tomto ustanovení je odvolací súd viazaný (§ 455 CSP).

45. O návrhu žalovanej na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia (mala na mysli odklad právoplatnosti napadnutého rozhodnutia) v zmysle § 444 ods. 2 CSP dovolací súd už nerozhodoval, vzhľadom k tomu, že došlo k zrušeniu napadnutého rozhodnutia.

46. O nároku na náhradu trov pôvodného konania a trov dovolacieho konania rozhodne odvolací súd v novom rozhodnutí vo veci samej (§ 453 ods. 3 CSP).

47. Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.